

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 173310
Datum vergadering: 16 maart 2021
Datum voorstel: 16 februari 2021
Nummer: A
Onderwerp: Transitie Regio Twente

Voorgesteld raadsbesluit

1. kennis te nemen van het voornemen van het algemeen bestuur van de Regio Twente om namens de Twentse gemeenten medeoprichter te zijn van de stichting Twente Board;
2. in te stemmen met de wijze waarop invulling is gegeven aan de betrokkenheid van de gemeenteraden;
3. geen wensen en bedenkingen met betrekking tot de oprichting van een stichting Twente Board in te dienen;
4. toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de oprichting van een bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 4);
5. toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de algehele wijziging van de Regeling Regio Twente in de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 5).

Samenvatting van het voorstel

De Twentse gemeenten willen de onderlinge samenwerking en de samenwerking met andere partners in de regio Twente versterken om meer maatschappelijke waarde te kunnen creëren. Voorgesteld wordt de huidige Regio Twente te ontvlechten in drie taakclusters: sociaaleconomische structuurversterking, recreatieve voorzieningen en gezondheid. Elk van deze taakclusters wordt ondergebracht in een aparte organisatie. Hierdoor ontstaat meer eenvoud en focus. Voor de sociaaleconomische structuurversterking is gekozen voor de oprichting van een stichting Twente Board, waarin naast de Twentse gemeenten ook het onderwijs en het bedrijfsleven vertegenwoordigd zijn. De drie partners willen samen werken aan het behoud en versterking van de sociaaleconomische structuur van onze regio. Technologische ontwikkeling en innovatie, het versnellen van de circulaire economie en het bevorderen van een sterke regionale arbeidsmarkt zijn belangrijke speerpunten.

Uw gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen met betrekking tot de oprichting van een stichting in te dienen.

Voor het taakveld recreatieve voorzieningen wordt een Recreatieschap Twente opgericht. Het taakveld gezondheid wordt ondergebracht in een tot een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid om te vormen Regeling Regio Twente. De gemeenteraad wordt verzocht toestemming te verlenen tot de vorming van deze twee organisaties.

Aanleiding voor het voorstel

De 14 Twentse gemeenten hebben in september 2019 jaar met het vaststellen van de veranderopdracht voor Regio Twente, besloten om hun onderlinge samenwerking en de samenwerking met andere partners in de regio Twente te versterken om zo kansen te kunnen pakken en gezamenlijke ambities beter waar te kunnen maken. Met die veranderingen willen de Twentse gemeenten uiteindelijk meer eenvoud en focus bereiken in de regionale samenwerking met minder bestuurlijke drukte en tegen lagere kosten. Uit de veranderopdracht komt een aantal wijzigingen voort:

1. Een bestuursmodel voor de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs op het gebied van economische ontwikkeling en innovatie;
2. Het omvormen van de bestaande Regeling Regio Twente naar een nieuwe regeling waarbij samenwerking op het terrein van de gezondheid centraal wordt gesteld;
3. Een nieuwe positionering van het taakveld recreatieve voorzieningen;
4. Een andere uitvoering van de vrijwillige samenwerkingen tussen de gemeenten.

Dit raadsvoorstel gaat over de punten 1, 2 en 3.

Beoogd resultaat van het voorstel

Met dit raadsvoorstel beogen wij u in de gelegenheid te stellen eventuele wensen en bedenkingen met betrekking tot de oprichting van een stichting Twente Board aan het algemeen bestuur (AB) van de Regio Twente kenbaar te maken.

Voorts vragen wij uw toestemming voor het oprichten van een Recreatieschap Twente en voor het wijzigen van de huidige Regeling Regio Twente in een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid.

Argumentatie

1. Samenwerking ondernemers, onderwijs en overheid

1.1 De kracht van samenwerking

De regio Twente kent een succesvolle historie als het gaat om samenwerking tussen de lokale overheden, ondernemers en het onderwijs, ook wel 3O-samenwerking genoemd. Een recent succes is het samen met regionale partners sluiten van de Regio Deal Twente met het rijk. Wij willen in Twente verder bouwen op deze historie en successen en onze positie richting provincie Overijssel, de rijksoverheid en Europa verder versterken. Onze Twentse ambitie sluit daarmee nauw aan op de insteek van veel programma's, fondsen en regelingen van provincie, rijk en Europa, dat een actieve samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs een grote meerwaarde heeft.

Hoofddoel van de samenwerking is het versterken van de sociaaleconomische structuur van Twente. Innovatie, het versnellen van de circulaire economie en het bevorderen van een sterke regionale arbeidsmarkt zijn belangrijke speerpunten. Een gezond bedrijfsleven met veel ruimte en aandacht voor technologische ontwikkeling, ook bij het midden- en kleinbedrijf in onze steden en op het platteland, levert kwalitatieve werkgelegenheid en ontplooiingsmogelijkheden op voor de inwoners in de regio en dus ook voor onze eigen inwoners.

De essentie van samenwerken is dat de samenwerkingspartners elkaars kracht gebruiken om tot betere resultaten te komen. Dit is ook de kern van onze eigen bestuursstijl: het gezag van de overheid slim verbinden met de kracht van de samenleving om gezamenlijk meer maatschappelijke waarde voort te brengen. Maar samenwerken betekent ook dat elk van de partners een deel van zijn autonomie inlevert. Elke partner heeft naast zijn eigen belang een collectief belang te dienen. De samenwerkingspartners moeten bij het gezamenlijk nemen van beslissingen oog hebben voor elkaars belangen en het belang van het collectief. Solidariteit en onderling vertrouwen zijn hierbij onmisbaar. Ons college ziet de 3O-samenwerking op basis van ervaringen met de Agenda voor Twente en de Regio Deal Twente met vertrouwen tegemoet.

1.2 Stichting Twente Board

Om stevig invulling te kunnen geven aan de 3O-samenwerking heeft het AB met de vaststelling van het Transitieplan Hoofdlijnenbesluit op 1 juli 2020 in grote meerderheid de voorkeur uitgesproken voor de oprichting van een stichting Twente Board. De stichting krijgt als belangrijkste taken het uitvoering geven aan de Agenda voor Twente en aan Regio Deal Twente die met het Rijk is afgesloten. Op 16 december 2020 heeft het AB als medeoprichter van de stichting ingestemd met de concept-statuten.

1.3 Rollen en bijdragen van de drie samenwerkingspartners

De drie partners hebben een eigen primaire rol in de samenwerking. De primaire rol van de overheid is bijdragen aan het stimuleren van de regionale economie, het bevorderen van innovatie en ondernemerschap, verbindingen leggen en aanjagen van de samenwerking, het versterken van het vestigingsklimaat en het bevorderen van een sterke arbeidsmarkt. De ondernemers hebben als primaire rol het ontwikkelen van producten en diensten en het vermarkten ervan. Innovatie en duurzaamheid staan hierbij centraal. De primaire rol van het onderwijs is het opleiden van voldoende en goed gekwalificeerde mensen voor de arbeidsmarkt en het ontwikkelen en overdragen van kennis door toegepast en wetenschappelijk onderzoek.

De bijdrage van de overheid heeft een aanjagende en investering ontlokkende functie. De Agenda voor Twente speelt hierbij een belangrijke rol. Het is een investeringsagenda om projecten te financieren. De beschikbare middelen zijn grotendeels als cofinanciering gekoppeld aan projecten in de Regio Deal Twente.

1.4 Bestuur van de stichting Twente Board

Het bestuur van de stichting zal uit maximaal elf bestuursleden bestaan. Drie leden worden gekozen door en uit de geledingen van de kennis- en onderwijsinstellingen en ook drie leden door en uit de geledingen van het Twentse bedrijfsleven. De gemeenten worden vertegenwoordigd door vier leden. De burgemeester van

Enschede bezet permanent een zetel. De overige drie zetels worden ingevuld door de andere gemeenten volgens een afgesproken roulatiesysteem.

Het voorzitterschap rouleert tussen de geledingen, maar het stichtingsbestuur heeft ook de bevoegdheid om een onafhankelijk voorzitter aan te stellen.

De conceptstatuten treft u aan als bijlage 1 bij dit voorstel. Bijlage 3 bevat een toelichting op de statuten.

1.5 Twente Board Development

Ter ondersteuning van het stichtingsbestuur zal een uitvoeringsorganisatie worden opgericht die Twente Board Development (TBD) zal gaan heten. De gedachten gaan uit naar een BV als rechtsvorm. Dit wordt nog verder uitgewerkt. Met het vormgeven van de werkorganisatie TBD onder aansturing van de stichting Twente Board willen we als regio slagvaardiger en transparanter worden, meer focus aanbrengen in activiteiten, minder bestuurlijke drukte organiseren en meer sturen op resultaten. Dit betekent ook dat de overheid niet meer alleen beslist, maar samen met het onderwijs en de ondernemers.

TBD zal bekostigd worden uit bestaande, binnen de begroting van de regio Twente beschikbare middelen. Bij de start van de bestuursovereenkomst (zie paragraaf 1.7) tot en met het jaar 2022 gaat het om een bedrag van € 9,01 per inwoner per jaar. In de bestuursovereenkomst is bepaald dat elk college, voor zover nodig, zich ervoor gaat inspannen dat zijn raad voor de jaren 2023 en 2024 het daarvoor benodigde budget beschikbaar stelt. De raden hebben het budgetrecht.

1.6 Betrokkenheid gemeenteraden

Binnen het AB is meerdere keren een discussie gevoerd over de betrokkenheid van de gemeenteraden. Een bestuurlijke werkgroep heeft over dit onderwerp een advies uitgebracht dat volledig is overgenomen. Dit heeft geleid tot de volgende werkwijze:

1. Het 3O-bestuur neemt het initiatief tot een (nieuw) meerjarenplan door de contouren/kaders, uitgangspunten en randvoorwaarden te formuleren;
2. De delegaties in het 3O-bestuur halen op basis van deze kaders input op bij hun achterbannen. In het geval van de overheidsdelegatie, doen de colleges dit - via het bestuurlijk overleg van de 14 gemeenten op het gebied van sociaaleconomische structuurversterking- bij hun gemeenteraden;
3. Het 3O-bestuur maakt een meerjarenplan en vraagt voor de uitvoering in de planperiode investeringsmiddelen van de gemeenten;
4. Op basis van (bespreking van) dit meerjarenplan stellen de gemeenteraden de benodigde meerjareninvestering beschikbaar voor de werkorganisatie en de investeringen;
5. Het meerjarenplan wordt uitgewerkt in jaarplannen;
6. De jaarplannen en verslagen worden ter kennisname gedeeld met de colleges. De directeur 3O-organisatie bezoekt jaarlijks alle raden (of enkele gezamenlijk) voor een terugblik op het voorgaande jaar en schetsen contouren voor het komend jaar;
7. Raadsleden van een gemeente worden uitgenodigd bij bedrijfsbezoeken aan bedrijven in hun gemeente.

Om deze werkwijze nader vast te leggen zijn in de statuten en de bestuursovereenkomst een tweetal voorzieningen getroffen. In de statuten is bepaald dat het bestuur verplicht is jaarlijks verslag te doen aan deelnemende colleges van de ontwikkelingen in het afgelopen jaar. Dit verslag stelt de colleges vervolgens in staat hierover in gesprek te gaan met hun raden. In de bestuursovereenkomst is ook expliciet de rol van de raden tot uitdrukking gebracht. In artikel 12, lid 5 is bepaald dat de colleges een besluit tot instemming ophalen bij hun raden als het gaat om de voortzetting van investeringsagenda's en meerjarenplannen.

1.7 Bestuursovereenkomst Twentse gemeenten

De inbreng en afstemming van de 14 gemeenten in het bestuur van de stichting Twente Board wordt geregeld in een door de gemeenten te sluiten bestuursovereenkomst. Deze bestuursovereenkomst formaliseert een overleg tussen de Twentse gemeenten en maakt straks geen onderdeel meer uit van de gemeenschappelijke regeling Regio Twente. Het aangaan van de bestuursovereenkomst is een bevoegdheid van het college. Niettemin is de bestuursovereenkomst onlosmakelijk verbonden aan de oprichting van de stichting Twente Board. Om die reden stellen wij u in de gelegenheid om ook deze overeenkomst (bijlage 2 bij dit raadsvoorstel) in uw oordeelsvorming te betrekken.

Wij stellen u voor kennis te nemen van het voornemen van het algemeen bestuur van de Regio Twente om namens de Twentse gemeenten medeoprichter te zijn van de stichting Twente Board en in te stemmen met

de wijze waarop invulling is gegeven aan de betrokkenheid van de gemeenteraden. Wij stellen u voor geen wensen en bedenkingen met betrekking tot de oprichting van een stichting Twente Board in te dienen.

2. Bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente

In de veranderopdracht is bepaald dat het te behartigen belang van recreatieve voorzieningen niet past bij de gewenste focus van de tot een gemeenschappelijke regeling voor gezondheid om te vormen Regeling Regio Twente. Het AB van de Regio Twente heeft een bestuurlijke werkgroep verzocht advies uit te brengen over de positionering van het taakveld recreatieve voorzieningen. De bestuurlijke werkgroep heeft de voor- en nadelen van de verschillende opties besproken en adviseert om te kiezen voor de oprichting van een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is een lichte samenwerkingsvorm, gebaseerd op de Wet gemeenschappelijke regelingen, die vooral bedoeld is voor uitvoerende en bedrijfsvoeringstaken. Bij het taakveld recreatieve voorzieningen gaat het hoofdzakelijk om het beheer en onderhoud van recreatieve routes en de recreatieparken Het Rutbeek in Enschede, Het Lageveld in Wierden en Het Hulsbeek in Oldenzaal en om taken op het terrein van toeristische marketing en promotie van de regio Twente. Door de oprichting van een recreatieschap wordt voorkomen dat in de gemeenschappelijke regeling Gezondheid oneigenlijke taken zijn ondergebracht.

Tevens heeft de bestuurlijke werkgroep geadviseerd om de bedrijfsvoeringstaken van de nieuwe organisatie te laten uitvoeren door de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid. Zo wordt voorkomen dat er door de geringe omvang van de ondersteuningstaken kwetsbaarheden en kwaliteitsrisico's ontstaan. Het AB heeft de adviezen van de bestuurlijke werkgroep overgenomen.

In de regeling is bepaald dat vanuit elke deelnemende gemeente één lid van het college zitting heeft in het bestuur.

Als stemverhouding is vastgelegd dat, indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, beslissingen in het bestuur worden genomen op basis van het inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks naar rato van het aantal inwoners een instandhoudingsbijdrage aan het recreatieschap.

In bijlage 4 treft u de Regeling Recreatieschap Twente met toelichting aan. De inwerkingtreding van de regeling is voorzien op 1 januari 2022. Tot die tijd zullen de taken uitgevoerd worden binnen de om te vormen Regeling Regio Twente.

Deelneming aan de oprichting van een Recreatieschap Twente is alleen mogelijk als uw raad daarvoor toestemming verleent. Toestemming kan worden onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Wij stellen u voor toestemming te verlenen voor het oprichten van een Recreatieschap Twente.

3. Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid

In de veranderopdracht is aangegeven dat de onderdelen Gemeenschappelijke GezondheidsDienst (GGD), de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Veilig Thuis Twente (VTT), waarbij sprake is van verplichte samenwerking, in een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid ondergebracht zouden moeten worden. Samen 14 (de vrijwillige samenwerking van de 14 Twentse gemeenten gericht op de onderlinge afstemming van het zorg en jeugdhulpbeleid) en Kennispunt Twente (gezamenlijk kennis- en informatieplatform) kunnen hier aan worden toegevoegd, omdat ze er goed bij passen. Voorgesteld wordt om de huidige Regeling Regio Twente hiertoe om te vormen. De gewijzigde regeling is als bijlage 5 toegevoegd. Zo ontstaat een organisatie met een eenduidig takenpakket op het terrein van gezondheid en zorg. Dit beantwoordt aan de uitgangspunten van focus en eenvoud en minder bestuurlijke drukte. De inwerkingtreding van de regeling is voorzien op 1 mei 2021.

De GR Gezondheid heeft een algemeen (AB) en een dagelijks bestuur (DB). Vanuit elke deelnemende gemeente heeft één lid van het college zitting in het AB. Elk lid heeft één stem. Indien het gaat om de vaststelling van de begroting, wijzigingen daarvan en de jaarrekening alsmede om besluiten over investeringen op basis van een gemeentelijke bijdrage, worden beslissingen in het AB genomen op basis van inwonertal. Bij overige beslissingen geldt een gewone meerderheid van stemmen, welke gewone meerderheid tevens minimaal de helft van de inwoners van Twente vertegenwoordigt.

Om ten opzichte van de huidige Regeling Regio Twente de positie van de gemeenteraden te versterken is in

de gewijzigde regeling een zienswijzeprocedure voor het werkprogramma en de vierjaarlijkse evaluatie van de regeling opgenomen.

Wijziging van de huidige Regeling Regio Twente in een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid is alleen mogelijk als uw raad daarvoor toestemming verleent. Toestemming kan worden onthouden worden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Wij stellen u voor toestemming te verlenen voor het wijzigen van de huidige Regeling Regio Twente in een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid. De regeling met toelichting is als bijlage 5 toegevoegd aan dit raadsvoorstel.

Externe communicatie

De Regio Twente zal op de hoogte gebracht worden van uw besluiten.

Financiële paragraaf

De 14 Twentse gemeenten zijn voorwaardenscheppend en financieren de werkorganisatie TBD. Hiertoe zullen de bestaande budgetten voor sociaaleconomische structuurversterking, belangenbehartiging en Agenda voor Twente die deel uitmaken van de begroting van de Regio Twente overgeheveld worden naar de werkorganisatie. Zo ontstaat, inclusief de middelen voor vrijetijdseconomie, een budget ter grootte van € 9,01 per inwoner per jaar. Dit budget is tot en met 2022 beschikbaar. Voor de periode daarna is nieuwe besluitvorming door de 14 gemeenteraden nodig.

De transitie van de Regio Twente zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot tijdelijke frictiekosten. Via de jaarverantwoording 2019 Regio Twente is reeds besloten tot het vormen van een frictiebudget van € 382.000. Mogelijk wordt dit bedrag nog verhoogd met het te verwachten voordelige resultaat vanuit de jaarverantwoording 2020. In hoeverre dit budget daadwerkelijk zal worden aangewend en of dit budget toereikend is, zal afhangen van de verdere uitwerking van de transitie.

In structurele zin lijkt de transitie een netto voordeel op te leveren van ongeveer € 200.000. Hoeveel het netto voordeel uiteindelijk zal zijn hangt ook af van de verdere uitwerking van de transitie.

Uitvoering

Eventuele wensen en bedenkingen van de raad met betrekking tot de oprichting van de stichting Twente Board zullen wij onder de aandacht van het AB van de Regio Twente brengen.

Indien uw raad ons college toestemming verleent tot de oprichting van een bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 4), zullen wij deelnemen aan de oprichting.

Indien uw raad ons college toestemming verleent om de Regeling Regio Twente in zijn geheel te wijzigen in de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 5), zullen wij instemmen met de wijziging.

Evaluatie

Het AB zal in zijn vergadering van 7 april 2021 standpunten innemen over de ingediende wensen en bedenkingen en hierover de gemeenteraden informeren.

Afhankelijk van de verkregen toestemmingen van de raden van de 14 gemeenten zal overgegaan worden tot de oprichting van een Recreatieschap Twente en tot de omvorming van de bestaande Regeling Regio Twente tot een Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid.

Harmonisatie Dinkelland-Tubbergen

Er heeft tussen de colleges van Dinkelland en Tubbergen regelmatig afstemming plaatsgevonden over de inbreng van de AB-leden van Dinkelland en Tubbergen in de AB-vergaderingen.

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

de burgemeester

ing. J.L.M. Scholten

drs. ing. W.A.M. Haverkamp - Wenker

Raadsbesluit

Datum: 16 maart 2021
Nummer: B
Onderwerp: Transitie Regio Twente

De raad van de gemeente Tubbergen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 16 februari 2021, nr. A;

gelet op het advies van de raadscommissie van 9 maart 2021;

gelet op artikel 1, artikel 8 lid 3 en artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

gelet op artikel 34 van de Regeling Regio Twente;

besluit

1. kennis te nemen van het voornemen van het algemeen bestuur van de Regio Twente om namens de Twentse gemeenten medeoprichter te zijn van de stichting Twente Board;
2. in te stemmen met de wijze waarop invulling is gegeven aan de betrokkenheid van de gemeenteraden;
3. geen wensen en bedenkingen met betrekking tot de oprichting van een stichting Twente Board in te dienen;
4. toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de oprichting van een bedrijfsvoeringsorganisatie Recreatieschap Twente, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 4);
5. toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de algehele wijziging van de Regeling Regio Twente in de Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid, overeenkomstig de bij dit besluit gevoegde regeling (bijlage 5).

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 16 maart 2021

De raadsgriffier,

De voorzitter,